

**LIFE FOR BEAR
LIFE13 NAT/RO/001154”
Conservation of Brown Bear (*Ursus arctos*) population in Romania”**

Activitatea D3 – Monitoring ex-ante

**RAPORT DE EVALUARE A STĂRII ÎNȚĂRII ÎNȚIALE DE CONSERVARE A URSULUI BRUN
ÎN ZONA PROIECTULUI, PRIN STABILIREA INDICATORILOR DE PORNIRE
PENTRU ACȚIUNILE DE TIP C**

Aprilie 2015

**„Conservarea populației de urs brun (*Ursus arctos*) din România”
LIFE 13 NAT/ RO / 001154 FOR BEAR**

CUPRINS

I.	Introducere	2
II.	Obiectivele și scopul monitorizării ex-ante.....	2
III.	Indicatorii monitorizați.....	3
IV.	Metodologia aplicată pentru stabilirea valorii indicatorilor.....	7
V.	Rezultatele obținute.....	13
VI.	Concluzii.....	20

ANEXE

Anexa I Model centralizare date solicitate.....	21
Anexa II Fișa de teren pentru interviu cu factorii implicați.....	22

I. Introducere

Prezentul raport conține versiunea finală a monitorizării ex-ante în cadrul proiectului **LIFE13 NAT/RO/001154, Conservation of Brown Bear (Ursus arctos) population in Romania - LIFE FOR BEAR**, realizat în perioada februarie – aprilie 2015.

Monitorizarea se axează pe principalii indicatori identificați în cadrul proiectului, indicatori care să ofere o evaluare a situației inițiale. Activitatea a constat în măsurarea unor indicatori principali, rezultați din activitățile concrete de conservare (de tip C) la momentul de începere a proiectului în vederea monitorizării lor pe parcursul derulării acestor activități, pentru a evidenția progresul în atingerea rezultatelor proiectului.

Echipa de experți care a participat la această activitate a fost alcătuită din: un expert conservare, un expert faună, un expert juridico-economic și doi specialiști faună din cadrul echipei de implementare a proiectului.

II. Obiectivele și scopul monitorizării ex-ante

În scopul evaluării situației inițiale, la începerea derulării proiectului, legat de nivelul indicatorilor principali țintiți de activitățile concrete pentru îmbunătățirea stării de conservare a ursului brun, a fost prevăzută această activitate, ce reprezintă prima activitate de monitorizare, pentru a avea la dispoziție un nivel de comparație obiectiv în monitorizarea și evaluarea rezultatelor proiectului, bazat pe o metodologie clară și aplicată unitar.

Astfel, fiecărei acțiuni concrete de conservare i s-au atribuit indicatori inițiali, care urmează să fie comparați cu valorile rezultate la finalul proiectului.

Pe lângă indicatorii cantitativi, activitatea prevede identificarea deficiențelor în sistemul de management al conflictelor om-urs, în special prin prisma funcționalității sistemului de acordare a despăgubirilor pentru pagubele produse de urs.

III. Indicatorii monitorizați

III.1. Deficiențe identificate în funcționarea sistemului de acordare a desp gubirilor produse de urs – indicator calitativ

În prezent sistemul de acordare a desp gubirilor este prev zut în legislație, fiind reglementat prin Legea nr. 407/2006 a vân torii i a protec iei fondului cinegetic, cu modific rile i complet rile ulterioare, i Hot rârea Guvernului nr. 1679/2008 privind modalitatea de acordare a desp gubirilor prev zute de Legea vân torii i a protec iei fondului cinegetic nr. 407/2006, precum i obliga iile ce revin gestionarilor fondurilor cinegetice i proprietarilor de culturi agricole, silvice i de animale domestice pentru prevenirea pagubelor. Evaluarea funcționalit ții acestui sistem va evidenția principalele deficiențe care îngreuneaz colectarea și circulația informației de la sursa conflictelor c tre nivelurile decizionale superioare, cu efecte asupra eficienței sistemului de management al conflictelor și care în ultima instanță conduce la deteriorarea imaginii comunit ților față de specie i accentuarea conflictelor, cu efecte pe termen lung asupra eforturilor de conservare.

III.2. Num rul de pagube înregistrate la APM – indicator cantitativ

Conform prevederilor legislative în vigoare reprezentanții Agențiilor pentru Protecția Mediului (APM) sunt implicați în procedura de constatare a pagubelor, fiind convocați de c tre autorit țile locale s participe în comisiile special constituite pentru constatarea acestora. Astfel c , sesiz rile de pagube înregistrate în cadrul autorit ților publice locale ajung s fie înregistrate în cadrul APM-urilor. Este necesar s se cunoasc num rul acestor sesiz ri i convoc ri i nivelul de participare al reprezentanților APM-urilor în comisiile special constituite de constatare a pagubelor, pentru a putea cunoa te, pe de o parte motivele neparticip rii acestora, precum i procentul dintre aceste sesiz ri care conduc la încheierea proceselor verbale de constatare, analizând astfel fluxul informațiilor și modalitatea de funcționare a sistemului de constatare a pagubelor.

III. 3. Num rul de atacuri de urs sesizate – indicator cantitativ

Conform prevederilor legale, atacurile trebuie sesizate autorit ților publice locale care la rândul lor trebuie s comunice aceste sesiz ri celorlalte autorit ți implicate în procesul de constatare al pagubelor, odat cu invitația de participare în comisia de constatare. Corelat cu indicatorul 2 (num rul de pagube înregistrate la APM), acest indicator va da o imagine, pe de o

parte asupra amplitudinii conflictelor, iar pe de altă parte asupra modului în care informația referitoare la situațiile conflictuale circulă între nivelurile decizionale superioare, cuantificând astfel procentul de cazuri încheiate cu plata despăgubirilor din numărul total de cazuri sesizate.

III. 4. Numărul de cazuri soluționate prin intervenții în teren ale specialiștilor – indicator cantitativ

Practica arată că soluționarea unor conflicte prin intervenția în teren a specialiștilor conduce la atenuarea reacțiilor negative ale populației față de specie. Creșterea eficienței măsurilor de management și conservare a populației de urs poate fi obținută prin crearea unor echipe de specialiști cu experiență în managementul conflictelor dintre urși și colectivitățile umane, capabili să adopte cele mai bune măsuri în teren pentru soluționarea conflictelor. Activitatea C.2 (Crearea și funcționarea unei echipe de specialiști – BEAR CONFLICT – acreditată pentru rezolvarea situațiilor conflictuale dintre om și urs) presupune formarea unei astfel de rețele funcționale de specialiști care vor identifica tipul și gravitatea conflictelor și va decide măsurile de diminuare a acestora. Se așteaptă astfel o creștere a numărului de cazuri de conflicte soluționate în teren. Indicatorul prezent va da o imagine asupra posibilităților actuale de soluționare a unor astfel de situații.

III. 5. Numărul de exemplare de urs apărute în zonele de conflict – indicator cantitativ

Indicatorul precede Activitatea C.3 (Capturarea, relocarea și monitorizarea exemplarelor de urs problema la nivelul întregii arii a proiectului) și evaluează numărul de exemplare care apar în zonele de conflict identificate la nivelul ariei proiectului, astfel încât să evalueze capacitatea de reducere a situațiilor conflictuale la nivelul ariei proiectului prin acțiunile demonstrativ-inovative din cadrul acestei activități, respectiv prin capturarea, relocarea și monitorizarea ulterioară a exemplarelor de urs problemă. Se cunoaște din observațiile de până în prezent că odată cu habituarea, exemplarele renunță la modul de hrănire natural, rămânând în preajma localităților și devenind astfel dependente de sursa de hrană asimilată prezenței umane. Aceste exemplare sunt cele care apar preponderent în zonele de conflict și produc situații conflictuale succesive.

III.6. Numărul de urși relocați - indicator cantitativ

Conform prevederilor legale, exemplarele de urs care apar în zonele de conflict punând în pericol sănătatea și siguranța oamenilor, precum și aceia care produc pagube deosebite pot fi

relocate din zonele de conflict în zone îndepărtate de cele locuite, unde există cea mai mică probabilitate de a genera situații conflictuale. Deși este o metodă de intervenție deseori controversată, având în vedere exemplele în care, fie exemplarele relocate s-au întors în zonele din care au fost mutate, fie exemplarele au generat conflicte noi în zonele de relocare, este o metodă utilizată în anumite situații, fiind preferată uciderii. Este deosebit de important de avut în vedere că această metodă de intervenție necesită echipe specializate care să cuprindă personal specializat în astfel de intervenții și echipamente adecvate, având în vedere riscul deosebit de important pe care îl presupune relocarea. De asemenea, constituie baza de pornire pentru activitatea C3 (Capturarea, relocarea și monitorizarea exemplarelor de urs problemă la nivelul întregii arii a proiectului).

III.7. Numărul de platforme de gunoieri menajere cu management defectuos identificate

Managementul defectuos al deeurilor menajere este una din cauzele principale care conduc la atragerea urșilor în preajma zonelor locuite, mai ales în localitățile urbane. Numărul de platforme de gunoieri menajere cu management defectuos reprezintă evaluarea inițială din cadrul activității C.8 (Îmbunătățirea managementului deșeurilor menajere în zonele de conflict om-urs din aria Brașov-Valea Prahovei), pe baza căreia vor fi identificate zonele unde sunt depozitate resturi menajere și platformele pentru colectarea de eururi din zonele urbane, din apropierea parcurilor și a zonelor turistice.

III.8. Numărul de stupine afectate – date din raport rile existente de pagube

Indicatorul va fi evaluat din raport rile de pagube existente la nivelul autorităților cu responsabilități în domeniu și va fi baza de pornire pentru activitatea C6 (Transferul de bune practici a unor sisteme demonstrative de protecție a stânelor, livezilor, culturilor agricole și fermelor apicole, în vederea reducerii conflictelor om-urs).

III.9. Numărul de pomi fructiferi afectați - date din raport rile existente de pagube

Indicatorul va fi evaluat din raport rile de pagube existente la nivelul autorităților cu responsabilități în domeniu și va fi baza de pornire pentru activitatea C6 (Transferul de bune practici a unor sisteme demonstrative de protecție a stânelor, livezilor, culturilor agricole și fermelor apicole, în vederea reducerii conflictelor om-urs).

III.10. Numarul de animale domestice ucise - date din raporturile existente de pagube

Indicatorul va fi evaluat din raporturile de pagube existente la nivelul autorităților cu responsabilitate în domeniu și va fi bază de pornire pentru activitatea C6 (Transferul de bune practici a unor sisteme demonstrative de protecție a stânelor, livezilor, culturilor agricole și fermelor apicole, în vederea reducerii conflictelor om-urs).

III.11. Suprafața de culturi agricole afectate - date din raporturile existente de pagube

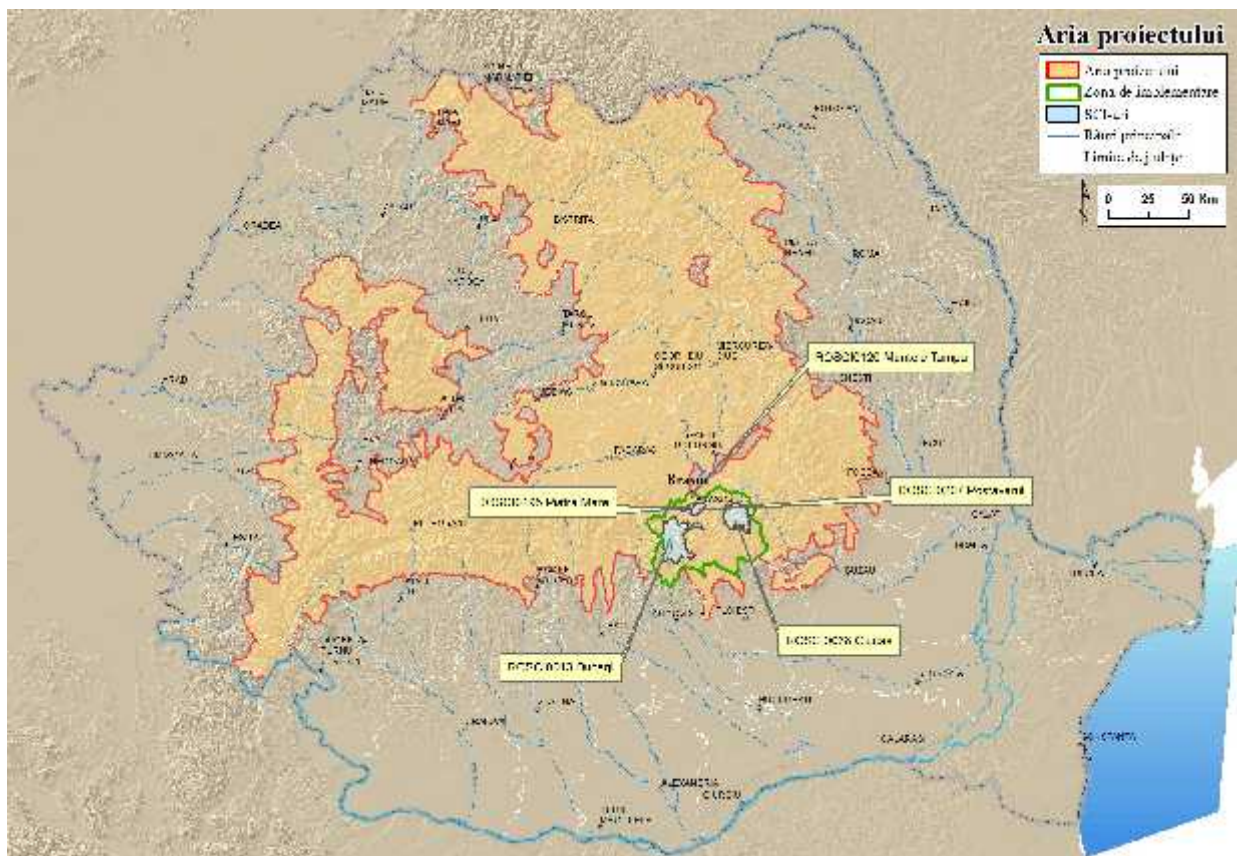
Indicatorul va fi evaluat din raporturile de pagube existente la nivelul autorităților cu responsabilitate în domeniu și va fi bază de pornire pentru activitatea C6 (Transferul de bune practici a unor sisteme demonstrative de protecție a stânelor, livezilor, culturilor agricole și fermelor apicole, în vederea reducerii conflictelor om-urs).

III.12. Numarul de mușuroaie existente – evaluare preliminară

Activitatea C.4 (Îmbunătățirea ofertei trofice favorabile hrănirii naturale a ursului în vecinătatea zonelor de conflict) presupune, printre altele și multiplicarea mușuroaielor de furnici, având în vedere că furnicile și oule acestora reprezintă o sursă importantă de hrană și proteine în dieta ursului, folosită în principal de exemplarele tinere, fiind una dintre cele mai ușoare metode de procurare a proteinei animale. Anterior derulării acțiunii de multiplicare a mușuroaielor, acestea sunt inventariate pe terenurile din fondul forestier destinate culturii hranei pentru vânat, din enclavă, de la liziera până la apropierea zonelor de conflict unde urmează să se desfășoare acțiunea de înmulțire a furnicilor și colonizarea lor.

IV. Metodologia aplicată pentru stabilirea valorii indicatorilor

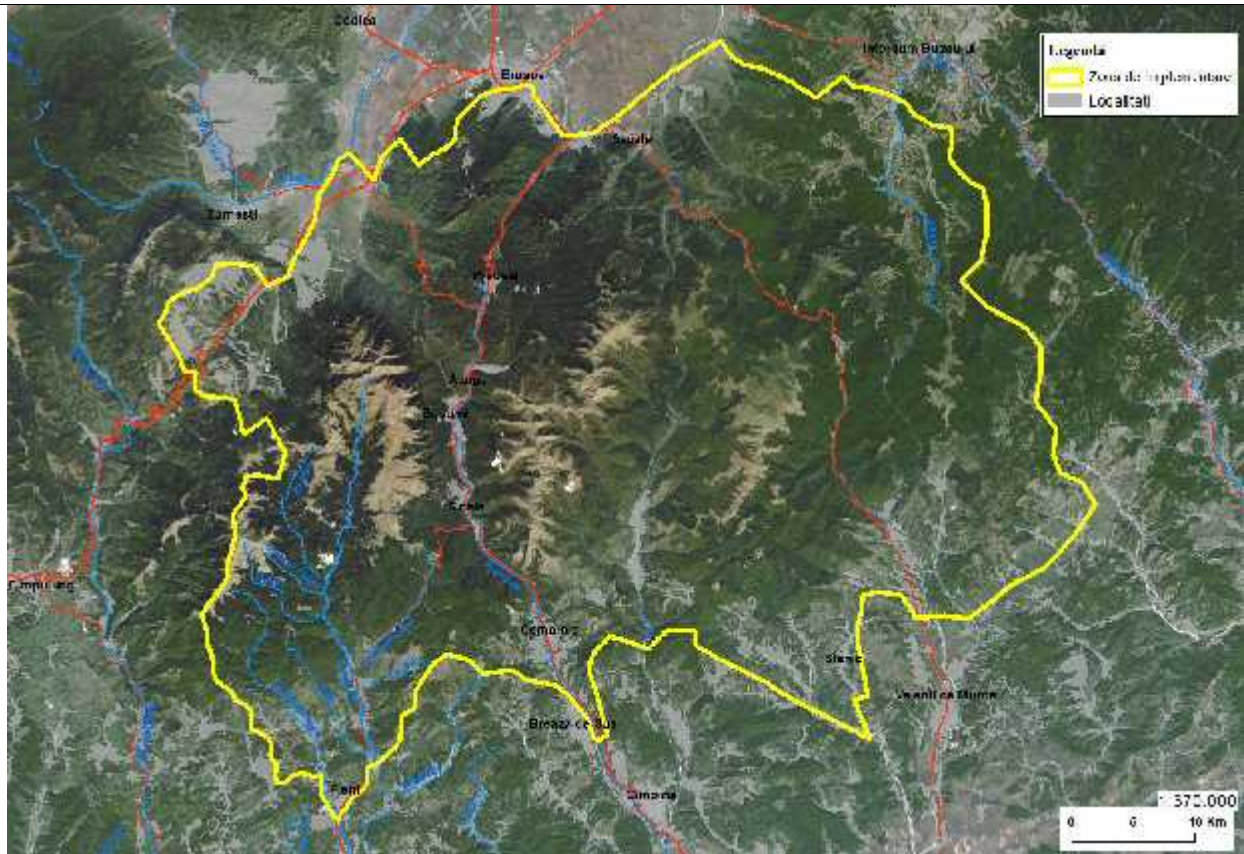
Inițial a fost stabilită zona de aplicare a metodologiei de cuantificare a indicatorilor enumerați mai sus, aceasta fiind zona de implementare a proiectului, respectiv suprafața limitată la nord de orașul Brașov, la vest de limita vestică a SCI-ului Bucegi, la sud de limita sudică a SCI-ului Bucegi și la est de limita estică a SCI-ului Ciuca (Fig. 1), în suprafață totală de 289752.000 ha.

Figura 1

Zona de implementare a proiectului cuprinde o porțiune importantă din habitatul ursului brun în România, cu densități ridicate și o presiune accentuată a factorului antropic ce a dus la diminuarea continuă și severă a suprafețelor habitatelor naturale și la o intensificare a conflictelor cu populația. Specificul zonei este acela că zona de prezență a speciei se suprapune cu suprafața localităților într-un procent semnificativ, iar mai mult decât atât, este o zonă turistică importantă în care presiunea umană devine cu atât mai accentuată (Fig. 2).

Figura 2

Evaluarea indicatorilor enumerați a luat în calcul perioada dintre 15 septembrie 2013 și 14 septembrie 2014, având în vedere că datele existente, centralizate până la nivelul autorităților publice centrale, nu permiteau accesul la situațiile conflictuale din ultima parte a anului 2014, precum și necesitatea unor date aferente tuturor celor patru sezoane, pentru a surprinde diferențele determinate de sezon asupra numărului de conflicte.

Analiza tuturor indicatorilor cantitativi în zona de implementare a proiectului pentru evidențierea numărului de conflicte au avut ca sursă rapoartele existente la nivelul factorilor implicați în gestionarea speciilor.

Tipul de date utilizate:

- datele din centralizatoarele privind evaluarea speciei, deținute de Agenția Națională pentru Protecția Mediului;
- datele privind despăduririle acordate, deținute de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor;

- date suplimentare solicitate de la Agențiile pentru Protecția Mediului (Brașov, Prahova, Dâmbovița);
- datele înregistrate la Inspectoratele Teritoriale de Regim Silvic și Vân toare (Bra ov și Ploiești) privind situațiile conflictuale sesizate în perioada investigat , conform modelelor din anexa I.

În plus față de datele existente enumerate mai sus, în zona de implementare a proiectului au fost identificate zonele de risc la conflicte pe baza analizei urm toarelor informații:

- habitatul potențial al ursului brun identificat în urma monitorizării stării de conservare conform prevederilor articolului 17 din Directiva Habitare rezultat în urma proiectului *“Monitorizarea stării de conservare a speciilor și habitatelor din România în baza articolului 17 din Directiva Habitare”*, realizat de către Institutul de Biologie București;
- efectivele populației de urs evaluate conform studiului de evaluare anual: *„Studiu privind estimarea populațiilor de carnivore mari și pisic s lbatic din România (Ursus arctos, Canis lupus, Lynx lynx și Felis silvestris) în vederea menținerii într-o stare favorabil de conservare și pentru stabilirea numărului de exemplare din speciile strict protejate care se pot recolta în cadrul sezoanelor de vân toare 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017”*, realizat de Universitatea Transilvania Bra ov - Facultatea de Silvicultură și Exploata ri Forestiere și subcontractorul Fundația Carpați;
- nivelul conflictelor înregistrate oficial de autoritățile implicate/factorii implicați în gestionarea speciei;
- zonele propuse prin proiect pentru implementarea măsurilor concrete de conservare;
- zonele identificate pe baza informațiilor din alte studii/cercet ri/rapoarte ca fiind zone cu posibile amenințări.

Din zonele de risc identificate în etapa anterioară au fost selectate zonele în care s-a efectuat un studiu de teren, respectiv fondurile cinegetice pe suprafața cărora au fost aplicate fișele de teren, prin interviuarea urm toarelor categorii de factori implicați:

- Agențiile pentru Protecția Mediului (APM Brașov, APM Prahova și APM Dâmbovița);
- Inspectoratele Teritoriale de Regim Silvic și Vân toare (ITRSV Bra ov și ITRSV Ploiești);
- Primăriile;
- Gestionarii fondurilor cinegetice.

Aceste interviuri au fost realizate pe baza chestionarului al c rui model este ata at în anexa II i au fost aplicate în localit țile identificate cu potențial maxim de risc de pe raza urm toarelor fonduri cinegetice:

Tabel nr. 1 Factorii implicați în managementul conflictelor legate de specia urs brun

Nr. crt.	Fond cinegetic	Localitate	Categoriile de factori implicați interviuate
1.	Fondul cinegetic nr. 26 RÂ NOV	Râ nov	O.S. al Ora ului Râ nov R.A - gestionar
			Prim ria Râ nov
			APM Bra ov
			ITRSV Bra ov
2.	Fondul cinegetic nr. 27 BRAN- IMON	Bran	RPL O.S. Bucegi – Piatra Craiului - gestionar
			Prim ria Bran
			APM Bra ov
			ITRSV Bra ov
3.	Fondul cinegetic nr. 18 TIMI	Bra ov Predeal	RPLP Kronstadt RA - gestionar
			Prim ria Bra ov
			Prim ria Predeal
			APM Bra ov
4.	Fondul cinegetic nr. 14 GARCIN	Garcin	Universitatea Transilvania Bra ov – gestionar
			APM Bra ov
			ITRSV Bra ov
			5.
Prim ria Azuga			
APM Prahova			
ITRSV Ploie ti			
6.	Fondul cinegetic nr. 25	Sinaia	AVPS Hubertus Feleacu - gestionar

	SINAIA		Prim ria Sinaia
			APM Prahova
			ITRSV Ploie ti
7.	Fondul cinegetic nr. 27 TELEAJEN	Teleajen	Universitatea Transilvania Bra ov - gestionar
			APM Prahova
			ITRSV Ploie ti
8.	Fondul cinegetic nr. 13 P LTINET	B trâna	AJVPS Prahova - gestionar
		Bertea	Prim ria B trâna
		tefe ti	Prim ria Bertea
		Aluni	Prim ria tefe ti
		Pose ti	Prim ria Aluni
			Prim ria Pose ti
			APM Prahova
			ITRSV Ploie ti
9.	Fondul cinegetic nr. 30 SLON	Cera u	Direcția Silvic Prahova - gestionar
			Prim ria Cera u
			APM Prahova
			ITRSV Ploie ti

Identificarea deficiențelor din sistemul de acordare a compensațiilor pentru pagubele produse de urs a avut la baz :

1. Analiza sistemului legislativ actual de acordare a compensațiilor (prevederile *Legii nr. 407/2006 a vân torii i a protec iei fondului cinegetic, cu modific rile i complet rile ulterioare i ale Hot rârrii Guvernului nr. 1679/2008 privind modalitatea de acordare a desp gubirilor prev zute de Legea vân torii i a protec iei fondului cinegetic nr. 407/2006, precum i obliga iile ce revin gestionarilor fondurilor cinegetice i proprietarilor de culturi agricole, silvice i de animale domestice pentru prevenirea pagubelor*);

2. Analiza datelor privind desp gubirile acordate de c tre autoritatea public central pentru protecția mediului;

3. Analiza comparativ a num rului de conflicte raportate față de num rul de desp gubiri

acordate, obținute din datele deținute de autoritățile cu responsabilități în sistemul de constatare și acordare a despăgubirilor;

4. Analiza și interpretarea rezultatelor privind sistemul de compensare a pagubelor din studiul de teren.

Rezultate așteptate:

- Identificarea surselor de conflict și a elementelor care denaturează informațiile despre conflicte (**indicator cantitativ**);
- Metodologia de monitorizare a tuturor indicatorilor calitativi pentru evidențierea rezultatelor proiectului;
- Valori pentru toți **indicatorii calitativi** prevăzuți, ce vor constitui baza pentru monitorizarea ulterioară.

V. Rezultatele obținute

V. a) Indicatorul calitativ

Indicator 1. Deficiențe identificate în funcționarea sistemului de acordare a despăgubirilor produse de urs

Pe baza analizelor din teren se poate constata o diferență pregnantă între declarațiile responsabililor de la cel mai apropiat nivel față de cetățean și datele colectate oficial. Această diferență între datele colectate oficial, ajunse la stadiul de pagubă recunoscut și numărul de sesizări la nivelul comunităților, după analizele (zeci de interviuri) efectuate de noi în localitățile cuprinse în proiect sunt cauzate de doi factori.

Un factor important este necunoașterea legislației și a procedurilor legate de aplicarea acesteia. Al doilea factor important este neadecvarea legislației la situația existentă în teren. Acest ultim factor favorizează acutizarea primului. Întrucât experiența generală, atât a păgubiților, cât și a gestionarilor de fonduri, ai responsabililor APM-urilor și ITRSV-urilor, precum și a primărilor din localitățile din aria proiectului este că sesizările autorităților în cazul pagubelor produse de urs rareori se finalizează cu altceva decât birocrație (sunt județe unde nicio sesizare nu a ajuns la stadiul de pagubă recunoscut oficial), atunci nu merită să investească energie în proces. Din acest motiv primăria, interfața primară a autorităților cu cei ce suferă pagube cauzate de urs, nu învață procedura și nici nu încurajează oamenii să se folosească de posibilitățile legale, nu învață populația potențial afectată sau chiar afectată care este procedura legală de urmat. Principala cauză este aceea că reprezentanții autorităților publice locale nu cunosc în amănunt această procedură (și aici ne referim nu numai la procedura de despăgubire, ci și la procedurile prevăzute pentru întâmpinarea apariției pagubelor).

Principala problemă semnalată de interlocutorii noștri pentru nefuncționalitatea sistemului este neadecvarea legislației la situația din teren și lipsa de reacție a autorităților în rezolvarea acestor probleme. Măsurile de prevenire prevăzute de legislație sunt, putem afirma, aproape necunoscute pentru proprietarii de terenuri din zonele afectate. În plus, majoritatea proprietarilor nu au posibilitățile aplicării acestor măsuri pe terenurile lor, fiind exploatații agricole mici, de subsistență. Chiar în cazul în care ar cunoaște care sunt măsurile prevăzute de legislație, ei nu ar putea-o aplica singuri, întrucât autoritățile locale și centrale lasă

consiliere acești proprietari afectați. În cele mai multe situații nu le sunt foarte cunoscute drepturile și obligațiile și nici nu intervin în vreun fel pentru soluționarea problemelor.

Concluzionând, există în primul rând o lipsă acută de informație la nivel local și o legislație care în forma actuală și cu atitudinea actuală a autorităților nu poate reprezenta în niciun fel o soluție pentru cei care sunt afectați de pagubele produse de urs.

Numărul foarte mic de pagube recunoscute și documentate adecvat reflectă atitudinea generală a actorilor implicați de a evita începerea procedurilor – în unele primării responsabilii au chiar afirmat, că îi îndeamnă pe oameni să nu depună plângeri, acestea însemnând doar „hârțogării” fără finalitate.

Problema nefuncționalității sistemului de acordare a despăgubirilor pentru pagube cauzate de speciile strict protejate, deși nu este reflectat prin date oficiale, totuși există. O mare parte din conflicte se semnalează la autoritățile locale doar verbal, iar o parte însemnată din acestea nu ajunge nici la acest stadiu. Este important de precizat faptul că dacă legislația nu oferă o soluție pentru persoanele pagubite, totuși cei afectați caută soluții. Sunt și exemple pozitive, unde gestionarii fondurilor cinegetice încearcă o soluționare împreună cu comunitatea locală, dar această necesită un efort financiar din partea acestora pe care puțini gestionari îl au la dispoziție.

Sunt și soluții negative relatate de interlocutorii noștri, când animalele sunt braconate prin diferite mijloace, unele din aceste procedee fiind foarte periculoase pentru cei care o practică și duc nu de puține ori la tragedii.

Putem astfel concluziona, că legislația neadecvată împinge pe o parte dintre cei afectați la măsuri disperate care duc la rezultate total nedorite.

Atitudinea autorităților de aplicare strictă a acestei legislații, uneori dincolo de prevederile menționate în legislația în vigoare, nu ajută la soluționarea problemelor și duce la tensiuni locale pe tema pagubelor și prezenței urșilor în zonele vizate, care acumulate în timp fac tot mai grea o soluționare logică și pe termen lung a problemelor.

V. b) Indicatorii cantitativi

Indicator 2. Numarul de pagube înregistrate la Agenția pentru Protecția Mediului (A.P.M.)

Datele furnizate de către autoritățile județene pentru protecția mediului referitoare la numărul de pagube în zona de implementare a proiectului și în perioada analizată sunt redată în tabelul de mai jos:

Tab. nr.2. Situația pagubelor înregistrate oficial și numărul de compensații acordate în perioada 2013-2014

Autoritatea de mediu	APM Prahova	APM Brașov	APM Dâmbovița
Nr. pagube înregistrate	7	9	0
Numărul de compensații acordate	0	9	0

Considerăm necesară o mențiune specială referitoare la numărul de compensații acordate pentru aceste pagube, având în vedere că doar o parte din aceste pagube au ajuns să fie despăgubite conform prevederilor legale în vigoare, astfel:

Indicator 3. Numărul de atacuri de urs sesizate

Din datele existente la nivelul instituțiilor implicate în gestionarea conflictelor (APM-uri și ITRSV-uri), comparativ cu datele obținute în urma studiului de teren se constată că nu toate sesizările persoanelor păgubite sau a celor care au constatat prezența exemplarelor în localități și în preajma locuințelor sau a diferitelor spații publice sunt oficial înregistrate de către autorități și sunt cuantificate. De asemenea, se constată că APM-urile și ITRSV-urile înregistrează oficial sesizările doar în cazurile în care sunt înregistrate pagube, neluând în considerare sesizările care nu se soldează cu pagube materiale. Astfel, în tabelul de mai jos sunt prezentate atât atacurile de urs sesizate din datele furnizate de APM-uri și ITRSV-uri cât și pe acelea făcute de cetățeni și care au fost obținute de la autoritățile publice locale sau gestionarii fondurilor cinegetice și care fie nu au urmat circuitul nefiind transmise mai departe de aceste instituții, fie nu au fost înregistrate ca sesizări oficiale de către APM-uri și ITRSV-uri.

Tab. nr.3. Situația sesizărilor atacurilor de urs în perioada 2013-2014

Prahova		Brașov		Dâmbovița	
Număr de sesizări înregistrate oficial	Număr de sesizări obținute în urma studiului de teren	Număr de sesizări înregistrate oficial	Număr de sesizări obținute în urma studiului de teren	Număr de sesizări înregistrate oficial	Număr de sesizări obținute în urma studiului de teren
7	38	9	29	0	0

Indicator 4. Numarul de cazuri soluționate prin intervenții în teren ale specialiștilor

În perioada analizată situația numărului de cazuri soluționate prin intervenții în teren ale specialiștilor, se prezintă astfel:

Tab. nr. 4. Cazuri soluționate în zona de implementare a proiectului

Prahova	Bra ov	Dâmbovița
3	1	0

Tab. nr. 5. Cazuri soluționate la nivel național

Arge	Covasna	Vrancea
2	1	1

Indicator 5. Numarul de exemplare de urs apărute în zonele de conflict

Numarul de exemplare de urs apărute în zonele de conflict, conform datelor furnizate de APM-uri și ITRSV-uri cât și pe acelea făcute de cetățeni și care au fost obținute de la autoritățile publice locale sau gestionarii fondurilor cinegetice se prezintă astfel:

Tab. nr. 6. Sesizări apariție urs în zone de conflict

Prahova		Bra ov		Dâmbovița	
Număr de sesizări înregistrate oficial	Număr de sesizări obținute în urma studiului de teren	Număr de sesizări înregistrate oficial	Număr de sesizări obținute în urma studiului de teren	Număr de sesizări înregistrate oficial	Număr de sesizări obținute în urma studiului de teren
7	38	9	29	0	0

Indicator 6. Numarul de urși relocați

În perioada analizată numărul urșilor relocați coincide cu numărul cazurilor soluționate prin intervenții în teren ale specialiștilor și se prezintă astfel:

Tab. nr. 7. Numarul de urși relocați la nivelul ariei de implementare a proiectului

Prahova	Bra ov	Dâmbovița
3	1	0

Indicator 7. Numărul de platforme de gunoi menajer cu management defectuos identificate

Tab. nr.8. Situația platformelor de gunoi menajer cu risc mare de apariție a urșilor la resturile menajere:

Jud. Prahova		Jud. Brașov		Jud. Dâmbovița	
Azuga	8	Rădăuți	15	Moroieni	2
Azuga pensiuni	6	Varthe/Cloșca	1		
Buteni	12	Schei	2	Bolboci	2
Buteni pensiuni	10	Schei localnici, pensiuni	20		
Sinaia	8	Noua	4	Padina	4
Sinaia pensiuni	20	Noua pensiuni, localnici	20		
Cheia	4	Poiana Brașov	2	Peștera	3
Cheia pensiuni	5	Poiana Brașov, pensiuni	5		
Muntele Roșu	1	Rânov	4	Piatra Ars	2
Muntele Roșu pensiuni	2	V. Glăjerie/Cheile Rânoavei, pensiuni localnici	10		
		Pîrâul Rece	2	Babele	3
		Pîrâul Rece, pensiuni	3		
		Predeal	6		
		Predeal pensiuni, localnici	10		
		Dâmbul Morii/Bunloc	4		
		Dâmbul Morii/Bunloc localnici, pensiuni	20		
		Scele	2		
		Scele, pensiuni, localnici	5		
		Brădet/Doftana/Gârcin / Babarunca pensiuni, localnici	12		
		Vama Buzului	3		
TOTAL Județ	76		150		14

Indicator 8. Num rul de stupine afectate – date din raport rile existente de pagube

Tab. nr.9. Situația num rului de stupine afectate de urs în zona de implementare a proiectului se prezint astfel:

Prahova		Bra ov		Dâmbovița	
Num r de stupine afectate din datele înregistrate oficial	Num r de stupine afectate din datele obținute în urma studiului de teren	Num r de stupine afectate din datele înregistrate oficial	Num r de stupine afectate din datele obținute în urma studiului de teren	Num r de stupine afectate din datele înregistrate oficial	Num r de stupine afectate din datele obținute în urma studiului de teren
0	0	1	1	0	0

Indicator 9. Num rul de pomi fructiferi afectați - date din raport rile existente de pagube

Situația num rului de pomi fructiferi afectați de urs în zona de implementare a proiectului nu a putut fi evaluat cu exactitate, întrucât o parte dintre sesiz ri nu a specificat num rul exact de pomi fructiferi afectați, ci doar specia afectat . Aceast situație centralizat se prezint astfel:

Tab. nr.10. Situația pomilor fructiferi afectați de urs

Prahova		Bra ov		Dâmbovița	
Num r de pomi fructiferi afectați din datele înregistrate oficial	Num r de pomi fructiferi afectați din datele obținute în urma studiului de teren	Num r de pomi fructiferi afectați din datele înregistrate oficial	Num r de pomi fructiferi afectați din datele obținute în urma studiului de teren	Num r de pomi fructiferi afectați din datele înregistrate oficial	Num r de pomi fructiferi afectați din datele obținute în urma studiului de teren
258	258 + alte ase sesiz ri cu num r de pomi afectați nespecificat	1 sesizare cu num r de pomi afectați nespecificat	2 sesiz ri cu num r de pomi afectați nespecificat	0	0

Indicator 10. Num rul de animale domestice ucise- date din raport rile existente de pagube

Situația num rului de animale domestice ucise de urs în zona de implementare a proiectului nu a putut fi evaluat cu exactitate, întrucât o parte dintre sesiz ri nu a specificat num rul exact de animale afectate. Din datele existente situația se prezint astfel:

Tab. nr.11. Situația animalelor domestice ucise de urs

Prahova		Bra ov		Dâmbovița	
Num r de animale domestice ucise din datele înregistrate oficial	Num r de animale domestice ucise din datele obținute în urma studiului de teren	Num r de animale domestice ucise din datele înregistrate oficial	Num r de animale domestice ucise din datele obținute în urma studiului de teren	Num r de animale domestice ucise din datele înregistrate oficial	Num r de animale domestice ucise din datele obținute în urma studiului de teren
0	35 + o sesizare cu num r de p s ri i iepuri nespecificat	19 + o sesizare cu num r de oi atacate nespecificat	19 + o sesizare cu num r de oi	0	0

Indicator 11.Suprafața de culturi agricole afectate, date din raport rile existente de pagube

Totalul suprafețelor de culturi agricole afectate de urs în zona de implementare a proiectului a reprezentat un indicator ce nu a putut fi evaluat cu exactitate, sesiz rile menționând tipul de culturi agricole afectate, nu i suprafața acestora. Situația este prezentat mai jos:

Tab. nr.12. Situația culturilor agricole afectate de specia urs

Prahova		Bra ov		Dâmbovița	
Suprafața de culturi agricole afectate din datele înregistrate oficial	Suprafața de culturi agricole afectate din datele obținute în urma studiului de teren	Suprafața de culturi agricole afectate din datele înregistrate oficial	Suprafața de culturi agricole afectate din datele obținute în urma studiului de teren	Suprafața de culturi agricole afectate din datele înregistrate oficial	Suprafața de culturi agricole afectate din datele obținute în urma studiului de teren
0	4 sesiz ri cu suprafața nespecificat	1 sesizare cu suprafața nespecificat	1 sesizare cu suprafața nespecificat	0	0

Indicator 12. Numărul de mușuroaie existente – evaluare preliminară

În perioada analizată, în urma consultării literaturii de specialitate și a amenajamentelor silvice, au fost investigate zone din aria de implementare a proiectului, astfel fiind identificate în teren un număr aproximativ de 85 mușuroaie de furnici, duistribuite după cum urmează:

Tab. nr.13. Numărul minim de mușuroaie de furnici identificate în teren

Prahova	Brașov	Dâmbovița
25	40	20

VI. Concluzii

Ca o concluzie generală a monitorizării realizate prin această activitate, menționăm faptul că datele existente, centralizate și analizate la toate nivelurile factorilor interesați, de multe ori nu reflectă situația reală din teren. Astfel, deși valoare indicatorilor în multe situații este “zero”, sau înregistrează valori foarte mici, aceasta nu înseamnă că în zonă situațiile conflictuale sunt inexistente sau reduse, ci mai degrabă reflectă nefuncționalitatea sistemului de raportare a conflictelor și de gestionare a situațiilor conflictuale existente.

Devine astfel necesar să fie propuse o serie de măsuri, atât de ordin legislativ, cât și de ordin funcțional care să îmbunătățească sistemul de raportare a conflictelor, de constatare a pagubelor, pentru a exista o bază de date cât mai aproape de realitate privind nivelul conflictelor, care să fie bază pentru măsurile pe care autoritățile să le gândească și propună în sensul soluționării acestor probleme ce creează tensiuni sociale, cu efecte negative asupra eforturilor de conservare ale speciei.

Având în vedere activitățile propuse prin prezentul proiect este de așteptat ca funcționalitatea sistemului de raportare și constatare a conflictelor să fie îmbunătățită, fapt ce va conduce către o creștere a numărului de situații conflictuale înregistrate.

Data: 30.04.2015

Întocmit
Alina FRIM

ANEXA I

MODEL CENTRALIZARE DATE SOLOICITATE

A. Date solicitate APM-urilor

Data sesiz rii		
APM a participat la constatare	DA	
	NU	
Motivul neparticip rii	sesizare ajuns prea tarziu	
	lipsa personal	
	lipsa mijloace tehnice	
	alte motive (specificați)	
Tip pagub	animale domestice	
	nr. animale/specie	
	culturi agricole	
	pomi fructiferi	
	stupi de albine	
	bunuri materiale	
	atacuri asupra oamenilor	
	altele	
Locația situației conflictuale		
Existența unui sistem de protecție împotriva pagubelor	DA	
	NU	
Tipul sistemului de protecție		
Soluția propus în urma constat rii situației conflictuale		
Dac sesizarea a condus la întrunirea comisiei de constatare	DA	
	NU	
Nr/data procesului verbal de constatare a pagubei		
Daca sesizarea s-a finalizat cu capturarea/relocarea exemplarului	DA	
	NU	
Nr/data autorizației pentru capturare		

B. Date solicitate ITRSV-urilor

Data sesiz rii		
ITRSV a participat la constatare	DA	
	NU	
Motivul neparticip rii	sesizare ajuns prea tarziu	
	lipsa personal	
	lipsa mijloace tehnice	
	alte motive (specificați)	
Tip pagub	animale domestice	
	nr. animale/specie	
	culturi agricole	
	pomi fructiferi	
	stupi de albine	
	bunuri materiale	
	atacuri asupra oamenilor	
altele		
Locația situației conflictuale		
Existența unui sistem de protecție împotriva pagubelor	DA	
	NU	
Tipul sistemului de protecție		
Soluția propus în urma constat rii situației conflictuale		
Dac sesizarea a condus la întrunirea comisiei de constatare	DA	
	NU	
Nr./data procesului verbal de constatare a pagubei		
Nr./data deciziei ITRSV de acordare a desp gubirii		

ANEXA II

FI A DE TEREN PENTRU INTERVIU CU FACTORII IMPLICAȚI

Localitate .....

Suprafața administrativ		Suprafața/procent
Intravilan		
Extravilan	p dure	
	p șune și fânețe	
	teren arabil	
	livada	
	ferme de animale	
	exploat ri forestiere	
	alte construcții în extravilan	

Num r de locuitori .....

Fonduri cinegetice

1. ....
2. ....

Fonul cinegetic		Fondul cinegetic.....	
Nr. exemplare urs evaluate		Nr. exemplare urs evaluate	
Nr. exemplare solicitate ptr derogare		Nr. exemplare solicitate ptr derogare	
Nr. exemplare acordate prin ordin		Nr. exemplare acordate prin ordin	
Nr. exemplare recoltate		Nr. exemplare recoltate	
Nr. exemplare suplimentare solicitate ptr recoltare		Nr. exemplare suplimentare solicitate ptr recoltare	
Nr. exemplare suplimentare acordate		Nr. exemplare suplimentare acordate	
Nr. ur i relocați		Nr. urși relocați	
Nr. urși braconaiți		Nr. urși braconaiți	
Nr. urși accidentați		Nr. urși accidentați	

Conflicte

Localizarea conflictului		Nr. conflicte
Locuri amenajate	Cu sisteme de protecție existente	
	F r sisteme de protecție	
Locuri neamenajate		
Intravilan	Gospod rie sau loc de înnoptare a animalelor domestice	
	Gr dina sau livad	
	Stupine	
	Loc de depozitare a gunoiului menajer	
	Strad sau loc public	
	Complex turistic	

Extravilan	Activit și în p dure (turism, culegere de fructe de p dure/ciuperçi)	
	Exploatare forestier	
	Culturi agricole	
	Stâne sau ferme	
	Locuri amenajate pentru turi ti	
	Stupine	

Stadiul raport rii conflictului		Nr. conflicte
Neraportate	Necunoa terea posibilit și compens rii	
	Necunoa terea procedurilor legale ptr compensare	
	Valoarea sc zut a pagubei	
Raportate	Comisia de constatare nu s-a întrunit	
	A fost întrunit comisia de constatare	
	Nu a fost emis proces verbal de constatare	
	A fost emis decizia ITRSV de acordare a compensației	
	A fost platit compensația	

Modalitatea de raportare a conflictului	Nr. conflicte
Apel de urgent la 112	
Prin telefon la autoritațile locale	
Prin telefon la APM	
Prin telefon la Gestionar	
Prin telefon la GNM	
În scris	
Alte modalit și	

Intervalul în care se înregistreaz conflicte .....

Locuri în care se înregistreaz multe conflicte .....

Intervale în care sunt mulți turiști sau muncitori sezonieri .....

Intervale în care se desf oar predilect activit și agricole .....

Locuri în care se desf oar activit și turistice .....

Locuri în care se desf oar activit și de lucru sezonier .....

Factorul implicat interviavat:

Data complet rii:

Expertul care a completat: